

Η νηστεία ως προσμονή του Θεού, κατά τον Γέροντα Αιμιλιανό Σιμωνοπετρίτη

/ [Γνώμες](#)

του Πρωτ. Χαράλαμπου (Λίβυου) Παπαδόπουλου

Ο Γέροντας Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης, αυτός ο μεγάλος σύγχρονος θεολόγος και νηπτικός, προσέθετε στην νηστεία και μια άλλη βαθύτερη ερμηνεία πέραν των γνωστών και καθιερωμένων. Η νηστεία γι αυτόν, ήταν μια βαθιά υπαρξιακή **προσμονή**. Προσμονή του όλου ανθρώπου, ψυχής και σώματος, προς τον Θεό.

Η νηστεία κατα τον Γέροντα Αιμιλιανό, είναι μια κραυγή του πληγωμένου ανθρώπου, που μέσα στο σπίτι ή στο κελί του μοναστηριού, πεσμένος ενίοτε στα ψυχικά του πατώματα, γεμάτος δάκρυα ή πολλάκις στεγνωμένος ακόμη κι απ' αυτά, κραυγάζει προς τον Θεό «είμαι εδώ Κύριε και σε προσμένω...». Παρόλα τα κενά, τα λάθη, τα πάθη, τις αμαρτίες και αστοχίες μου, είμαι εδώ, ένα αδύναμο πλάσμα και σε προσμένω, σε ζητώ, ελθέ. Με τη νηστεία, την αίσθηση αυτή κενότητας στο σώμα από την ελάχιστη λήψη τροφής, φωνάζουμε προς τον Θεό, σε

πεινώ, σε θέλω σε ζητώ, έλα προς συνάντηση μαζί μου. Έχω μείνει νηστικός και περιμένω να με χορτάσεις. Η νηστεία γίνεται μια θυσιαστική ερωτική αναφορά του πιστού προς τον Χριστό, αφού μειώνει την τροφή στα απλά και απέριττα, ώστε ο χορτασμός να γίνει δια της κοινωνίας μετα του Θεού.

Αναφέρει ο Γέροντας Αιμιλιανός, «Η προσμονή του Θεού εκφράζεται με την νηστεία, με την κενή γαστέρα... Η νηστεία έχει μία και μοναδική σημασία την έκφρασή της προσμονής του Θεού.... Το ίδιο ισχύει και για την προσευχή. Αν αυτή καθ' εαυτή η προσευχή είχε σημασία, η ζωή μου θα ήταν η προσευχή, θα ήταν μια ανθρώπινη ενέργεια, μια τάσις και ανάβασις, δεν θα ήταν ο Θεός. Η προσευχή μου έχει σημασία γιατί ακριβώς εκφράζει αυτή την προσμονή μου, « το ελθέ και σκήνωσον...» το πού είσαι Θεέ μου...[1]».

Σε αυτή την δίψα και πείνα, προσπαθεί να απαντήσει η νηστεία και γενικά ή όλη πνευματική και ασκητική προσπάθεια αυτών των ημερών που ανοίγεται μπροστά μας δια της Μ. Τεσσαρακοστής. Η περίοδος αυτή θα κινηθεί πάνω σε τρεις εσωτερικές ψυχικές κατευθύνσεις, της νηστείας, της προσευχής και της μετάνοιας. Και οι τρεις θα λέγαμε δηλώνουν ακριβώς αυτό στο οποίο αναφερόμαστε, την προσμονή του Θεού. Εάν ο άνθρωπος στην κάθε μικρή του πράξη, στην πιο επιπόλαια κίνηση του, αναζητά την χαρά και ευτυχία, είναι γιατί η όλη του ύπαρξη σε οντολογικό επίπεδο διψά τον Θεό. Δηλαδή το απόλυτο νόημα, την πληρότητα και αιτία της ζωής, την θεοκοινωνία.

Κάθε μορφή αναζήτησης του τελείου, του κάλλους, της ομορφιάς, της ειρήνης και χαράς, είναι πόθος Θεού, ακόμη κι όταν για διάφορους λόγους δεν ομολογείται. Δεν μπορείς να αναζητάς το κάλλος δίχως να διψάς τον Θεό που είναι η πηγή και αιτία αυτού. Σε αυτή την συνάντηση, στην κοινωνία μετα του Θεού, δεν μας μεταφέρουν, ούτε μας οδηγούν, οι ασκητικές επιδώσεις μας, τα πνευματικά κατορθώματα μας, μήτε οι αρετές μας, αλλά η ταπείνωση και η αγάπη προς Εκείνον. Η όλη άσκηση στην οποία υποβαλλόμαστε είναι κατάθεση διάθεσης και ευχαριστίας προς Εκείνον, είναι μέσα όχι ο σκοπός.

Με την νηστεία και την προσευχή, καταθέτω μια πρόθεση, ανοίγομαι ως ύπαρξη, ομολογώ την οντολογική μου ανεπάρκεια, ότι δεν μπορώ να υπάρχω απόλυτος τηρητής του νόμου και των εντολών, ότι μονάχα με τις δικές μου δυνάμεις δεν δύναμαι να κοινωνήσω του προσώπου Του, γι αυτό συνθλίβομαι, αποδέχομαι την ανεπάρκεια μου, και ζητώ την έλευση Του.

Αναφέρει πάλι ο Γέροντας Αιμιλιανός Σιμονοπετρίτης, «Με την νηστεία, την αγρυπνία, την προσευχή, την χαμαικοιτία, την κακουχία δείχνουμε τα κουρέλια μας στον Θεόν, όπως ο πτωχός δείχνει τα κουρέλια του στον συνάνθρωπο του για να

τον λυπηθή και να τον βοηθήση, ή όπως ο τυφλός έκραζε τον Χριστόν να του χαρίση το φώς. Έτσι κι εμείς του δείχνουμε την φτώχεια μας και του ζητάμε να μας ανοίξη τα μάτια, για να καταλάβωμε οτι είμαστε αμαρτωλοί, ώστε να μετανοήσωμε και να μας συγχωρήση.....»[2].

Ο Γέροντας Αιμιλιανός, ομιλεί όχι για μια ψυχολογικού τύπου ταπείνωση που αγγίζει πολλές φορές τα όρια της παθολογίας, ως έλλειψη αυτοεκτίμησης του ανθρώπου. Αλλά για μια εν χάριτι αποδοχή των υπαρκτικών μας ορίων. Ταπείνωση είναι η αποδοχή εκείνου που είμαι, η γνώση των κτιστών μου ορίων, η ανάληψη των κληρονομικών του ελλειμάτων, παθών και αδυναμιών, η κατάθεση ενώπιον του Θεού της γύμνιας μου, η απέκδυση του είναι μου από μάσκες και προσωπεία ή ρόλους δυνάμεως και ισχύος. Στην αυθεντική σχέση με τον Θεό, οδηγεί μια ουσιώδης πράξη, η απογύμνωσης και προσμονή. Στέκομαι γυμνός μπροστά στο Θεό και Τον προσμένω. Αυτός ξέρει πότε και πως θα με ντύσει, έτσι ώστε η ύπαρξης μου να μην πεθάνει από το δριμύ χειμώνα της ζωής.

Με αυτόν τον τρόπο μας λέει ο Γέροντας Αιμιλιανός, ο Θεός προσλαμβάνει την ελεύθερη βούλησή μας, δηλαδή την διάθεση μας, την προσμονή μας προς το πρόσωπό Του και την μεταμορφώνει σε μυστική βίωση της αοράτου ζωής. Βγαίνει δηλαδή ο Θεός από το κάδρο του μυαλού και εισέρχεται ως θείος εραστής στο βάθος της καρδιάς μας. Όλη η ύπαρξη μας βιώνει πλέον την παρουσία Του. Ο Θεός παύει να είναι μια ιδέα ή ιερή αντίληψη και γίνεται βίωμα, εμπειρία, ζωή, πόσις και βρώσις της ύπαρξης μας. Αναφέρει χαρακτηριστικά ο Γέροντας Αιμιλιανός, « τόσο κοντά έρχεται ο Χριστός, ώστε γίνεται μια παρουσία αισθητή. Δεν τον βλέπω, ακούω όμως τα βήματα του, νιώθω το χνώτο του, καταλαβαίνω ότι να, φαίνεται...».[3]

«Το έγγισμα λοιπόν είναι άκτιστη ενέργεια, αληθινή προβολή του είναι του. Γι αυτό και η δική μου ζωή είναι αληθινή μετάληψις του αληθινού Θεού. Ενώ ο Θεός ενεργεί, εγώ τον μεταλαμβάνω. Ενώ ο Θεός είναι απρόσιτος, εγώ τον προσλαμβάνω....»[4].

Ο Θεός σκύβει πάνω στο άνθρωπο, στην χοϊκή ύπαρξη μας, και μας γεμίζει με την παρουσία Του. Γίνεται ένα μαζί μας, ξέρουμε ότι είναι πλέον εδώ, ένα μ' εμάς και τις περιπέτειες του βίου μας, έτοιμος να μας αναστήσει από την πιο βαθιά και σκληροί κόλαση μας.

«Τα πάντα αρχίζουν από τον Θεό, είναι εν τω Θεώ, και εγώ είμαι στην αγκάλη του Θεού. Ο Θεός με αγκάλιασε και με σφίγγει τόσο πολύ, ώστε τώρα κινδυνεύω να πνιγώ από την αγαπητική μας σχέση.. Ο Θεός είναι τόσο εντός μου, που εγώ πλέον είμαι θεός...»[5].

Ας μην ξεχνάμε λοιπόν ότι η νηστεία είναι μια ψυχοσωματική έκφραση αυτής της βούλησής μας, μια κατάθεση προσμονής του Θεού στην ερημιά της καρδιάς μας. Μιας βούλησης που εάν είναι αυθεντική και ειλικρινής αναζήτηση του Θεού, αρκεί ώστε να κάνει ορατό στην καθημερινότητα της ζωής μας τον Χριστό, « Μόνο το, άχ που είσαι Θεέ μου, μπορεί να μας κάνει ορατή της αόρατη παρουσία του Θεού...Εμείς δίνουμε την βούληση μας, το είναι μας, Εκείνος διευθετεί τα πάντα, μας ζυμώνει...»[6]. Κι αυτό το ζύμωμά στα χέρια του Θεού, είναι πραγματικά το πιο όμορφο και σωτήριο άγγιγμα στην ζωή μας.

[1]Αρχιμ, Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Λόγοι εόρτοι και Μυσταγωγικοί, σελ. 43, Ίνδικτος

[2] Αρχιμ. Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, «Χαρισματική Οδός», Ίνδικτος

[3]Αρχιμ, Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Λόγοι εόρτοι και Μυσταγωγικοί, σελ. 44, Ίνδικτος

[4]Αρχιμ, Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Λόγοι εόρτοι και Μυσταγωγικοί, σελ. 45, Ίνδικτος

[5]Αρχιμ, Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Λόγοι εόρτοι και Μυσταγωγικοί, σελ. 45, Ίνδικτος

[6]Αρχιμ, Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου, Λόγοι εόρτοι και Μυσταγωγικοί, σελ. 49, Ίνδικτος